

เทคนิคการสอนแบบร่วมมือ (Learning Together: LT) สำหรับการเรียนการสอนสาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในยุค Thailand 4.0

บุญญลักษณ์ ตำนานจิตร¹

บทคัดย่อ

การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคการสอนแบบร่วมมือ (Learning Together : LT) จากแหล่งเรียนรู้และนวัตกรรมยุค Thailand 4.0 เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงานเป็นทีม มีที่มาจากการที่ผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทมาเป็นผู้จัดการชั้นเรียน สร้างแนวการสอนที่มีกิจกรรมการเรียนรู้ และทักษะในการชี้นำแนวทางการเรียนรู้ พร้อมทั้งให้คำแนะนำเมื่อผู้เรียนประสบปัญหาหรือข้อขัดข้องในการทำกิจกรรม โดยควรชี้ให้ผู้เรียนพิจารณาถึงผลดีผลเสียของแต่ละวิธีการ ให้ผู้เรียนมีโอกาสพิจารณาตัดสินใจ สร้างแรงจูงใจด้วยวิธีการสนับสนุนให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม เพื่อทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การนำรูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นฐานในการจัดการความรู้ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีไปประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนการสอน จำเป็นต้องเข้าใจองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวเนื่องจากวิชาชีพด้านบรรณารักษศาสตร์และนักสารนิเทศเป็นวิชาชีพที่ต้องการบุคลากรที่มีคุณลักษณะเป็นผู้ที่มีลักษณะใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ เพื่อให้รู้เท่าทันเหตุการณ์ในปัจจุบัน และสามารถคาดการณ์เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการทำงานเป็นทีม

คำสำคัญ: เทคนิคการสอนแบบร่วมมือ, แหล่งเรียนรู้และนวัตกรรม, การทำงานเป็นทีม

¹ สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

The Learning Together teaching techniques for Library and Information Science teaching of Thailand 4.0

Boonyalak Tumnanchit¹

ABSTRACT

The instructional by teaching and learning with Learning Together teaching techniques from Thailand 4.0 learning and innovation to teamwork ability development have come from the instructor must change the roles to a class manager. Create a teaching style with learning activities. And the skills to guide the learning approach. Also give advice when students have experience by activity. It should be pointed out to the students to consider the benefits and disadvantages of each method. Provide students with the opportunity to make informed decisions about motivation, by encouraging them to work in teams. To exchange knowledge together. The Using Learning Together Teaching Techniques from Learning Resources and Innovation, Thailand 4.0 for teamwork ability development of undergraduate students. Apply to enhance the efficiency of teaching. It is necessary to understand the elements of the teaching style because of the librarian profession. And information professionals are professionals who need qualified personnel who are always on the lookout for knowledge. To know the current events. And can anticipate future events. By using information technology for team work.

Keywords: Learning Together, Learning and Innovation, Team work

¹ Librarianship and Information Science, Faculty of Humanities and Social Sciences, Suan Dusit University

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับธรรมชาติของผู้เรียน และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสังคมยุคปัจจุบัน จากการศึกษากรอบทิศทางการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2574 ซึ่งเปรียบเสมือนแผนที่นำทาง ให้ระบบการศึกษาไทยสามารถพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของทุนมนุษย์ที่มีอยู่ในตัวตนของแต่ละบุคคลให้เต็มตามศักยภาพสำหรับประชากรทุกช่วงวัย ตั้งแต่เกิดจนตลอดชีวิตที่ประชาชนสามารถแสวงหาความรู้และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมีเป้าหมายของการพัฒนาการศึกษา 5 ประการ ได้แก่ การเข้าถึง (Access) ความเท่าเทียม (Equity) คุณภาพ (Quality) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) ภายใต้บริบทเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลกที่เป็นพลวัต ซึ่งกำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย ความคาดหวัง เป้าหมายสุดท้ายของแผน หลักการ/แนวคิด และยุทธศาสตร์/มาตรการเพื่อการบรรลุเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติที่ให้ความสำคัญกับการสร้างระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นกลไกหลักของการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของทุนมนุษย์ และรองรับการศึกษา การเรียนรู้ และความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 (Office of the Education Council. 2017: 5-6) การฝึกให้ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาเป็นผู้ใฝ่หาความรู้ได้ด้วยตนเอง จึงเป็นหน้าที่ที่ผู้สอนต้องออกแบบกระบวนการหรือรูปแบบการเรียนรู้ ซึ่งปัจจุบันการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานได้ถูกนำมาใช้ในระดับอุดมศึกษาจนเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวาง และมีงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่เรียกว่า การวิจัยในชั้นเรียน อย่างมากมาย มหาวิทยาลัยหลายแห่งที่ส่งเสริมและได้ทดลองนำมาใช้แล้ว เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รวมถึงมหาวิทยาลัยเอกชนหลายแห่ง (Paisan Suwanno. 2017: 3) สำหรับมหาวิทยาลัยสวนดุสิตได้นำการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมาใช้ในช่วง 1-2 ปีที่ผ่านมา ทั้งนี้จากการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นและการรองรับสำหรับโรงเรียนบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในศตวรรษที่ 21 พบว่าสมรรถนะเฉพาะด้าน (Specialized Competencies) ที่จำเป็นสำหรับบรรณารักษ์และนักสารนิเทศ ได้แก่ ด้านการแนะนำแหล่งและให้บริการสารนิเทศ ด้านการจัดเก็บสารนิเทศและความรู้อย่างเป็นระบบ ด้านการจัดการสารนิเทศ ด้านการพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ และด้านการรู้สารสนเทศ (Dichitchai Mettarikanon and Suthanya Doung-In. 2016) ซึ่งสามารถนำการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการสอนแบบ LT จากแหล่งเรียนรู้และนวัตกรรมยุค Thailand 4.0 เพื่อพัฒนาความสามารถการทำงานเป็นทีมของรายวิชาการจัดระบบสารสนเทศและความรู้ มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนได้ตรงกับสมรรถนะที่จำเป็นดังกล่าว และสอดคล้องกับกรอบทิศทางการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2574

ลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ระบุถึง 21st Century Skill's Framework อธิบายถึงกรอบแนวคิดของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเริ่มต้นจากสิ่งที่ผู้เรียน นักเรียน/นักศึกษา ควรได้รับ (Student Outcomes) ก่อนที่จะก้าวออกจากรั้วสถาบันการศึกษาสู่ชีวิตการทำงาน ประกอบด้วยความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาแกน (Core Subjects) แนวคิดสำคัญในศตวรรษที่ 21 (21st Century Themes) และ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยีทักษะชีวิตและการทำงาน โดยมีโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นระบบสนับสนุนการศึกษา (Support Systems) ของศตวรรษที่ 21 ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ (Thanomporn Laohajarsang, 2018: 11-14) ดังนั้นคุณลักษณะจำเป็น 8 ประการสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จึงมีลักษณะดังนี้

1) ความรับผิดชอบและพึ่งพาตนเองในการเรียนรู้ (Autonomous Learning)

หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการวางแผนการเรียนรู้ของตนเอง ตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ของตน รู้จักวิธีการในการไปถึง เป้าหมายนั้นๆ อย่างยืดหยุ่น ตลอดจนการมีวินัยในการเรียนรู้ของตนเอง โดยที่ไม่ต้องให้มีผู้ใดมาบังคับ รวมทั้งการมีความเป็นผู้ใหญ่ภายในตนเอง ทักษะประการแรกนี้ถือว่ามีความสำคัญมาก แต่เป็นอันดับแรกและเป็นทักษะที่ต้องการปลูกฝังไม่เพียงแต่จากครูผู้สอนระบบการศึกษา หรือจากสังคมเท่านั้น หากยังต้องอาศัยสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปลูกฝังจากครอบครัวเป็นสำคัญ

2) ทักษะด้านการคิด (Thinking Skills)

การเป็นพลเมืองของสังคมในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุค Conceptual Age นอกเหนือไปจากการมีความรู้พื้นฐานระดับอ่านออกเขียนได้ (Literacy) แล้ว ทักษะที่มีความจำเป็นและได้รับการกล่าวถึงอย่างมากในปัจจุบัน ได้แก่ ทักษะในด้านการคิด ทักษะในด้านภาษาเพื่อการสื่อสารในระดับสากล ทักษะ ในด้านการบริหารจัดการกับข้อมูลสารสนเทศที่มีอยู่มากมายมหาศาล รวมทั้งความสามารถในการใช้และเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสื่อสาร โทรคมนาคม (ICT) คุณลักษณะของผู้เรียนที่มีทักษะการคิดมีลักษณะเฉพาะที่ชัดเจน ลักษณะการคิดแต่ละลักษณะจะอาศัยทักษะพื้นฐานบางประการหรือหลายประการ ลักษณะการคิดที่เลือกสรรว่ามีความสำคัญ สมควรที่จะนำมาใช้พัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติมี 4 ประการ ได้แก่ การคิดคล่อง การคิดหลากหลาย การคิดละเอียด การคิดชัดเจน การคิดอย่างมีเหตุผล การคิดกว้าง การคิดไกล การคิดลึกซึ้ง และการคิดแหวกแนว (Tisana Khammani, 2014: 60)

3) ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Collaborators)

หมายถึง การที่ผู้เรียนมีความสามารถในการประสานงานกับผู้อื่น ได้เป็นอย่างดี มีทักษะของการเป็นผู้นำ รวมทั้งการเป็นผู้ตามที่ดี สามารถสื่อสารกับผู้อื่นในการดำเนินงานต่าง ๆ เช่น การมอบหมายงาน การถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ เป้าหมายร่วมกัน ให้กับผู้ร่วมงานอื่น ๆ ได้ รวมทั้งการเป็นผู้ฟังและผู้ร่วมปฏิบัติงานที่ดี โดยผู้เรียนควรได้รับการฝึกให้ทักษะด้านการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

ร่วม (Collaborative Learning) โดยทักษะที่ต้องมุ่งเน้น ได้แก่ ทักษะพื้นฐานด้านการสื่อสาร (Communication Skill) อย่างมีประสิทธิภาพ

4) ทักษะในการสืบเสาะค้นหา (Enquirers)

หมายถึง การที่ผู้เรียนมีคุณลักษณะของการเป็นนักสำรวจที่ดี ชอบที่จะศึกษาค้นคว้าสิ่งต่าง ๆ เพื่อพิสูจน์สมมติฐานของตนเอง โดยสังเกต เปรียบเทียบความเหมือนความแตกต่าง รวมทั้งสืบค้นเพื่อศึกษาค้นคว้า ความรู้ ข้อมูล สารสนเทศที่มีอยู่อย่างมหาศาล ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ทักษะสำหรับการสืบเสาะค้นหานี้ ครอบคลุมการที่ผู้เรียนจะต้องมีทักษะในการเลือกสรร/คัดกรองสารสนเทศที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างเที่ยงตรง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

5) ความกระตือรือร้น (Active Learners)

หมายถึง การที่ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้เรียนในลักษณะเชิงรุก กล่าวคือ ไม่เป็นเพียงผู้ฟัง (นิ่งๆ) ที่ดีในชั้นเรียนหรือในการเรียนออนไลน์ ผู้เรียนเชิงรุกเป็นการที่ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ร่วมมือที่ดีของผู้เชี่ยวชาญในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สำหรับการเรียนจากผู้เชี่ยวชาญนั้นผู้เรียนควรให้ความสนใจในการเรียนรู้ (Attentive) ศึกษาเนื้อหา รู้จักถาม/ตอบคำถามในบริบทที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ที่มีความหมายให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งการฝึกฝนทักษะด้านการแสดงออกหรือแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม และถูกกาลเทศะ

6) ทักษะพื้นฐานด้านไอซีที (ICT Skills)

ในที่นี้ไม่ได้หมายถึงเฉพาะถึงการที่ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานในด้านการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ปฏิบัติการ หรือโปรแกรมสำนักงานเท่านั้น แต่รวมถึงการที่ผู้เรียนสามารถดูแลรักษาเครื่องมือ และ/หรือระบบต่าง ๆ ได้ในระดับพื้นฐาน นอกจากนี้ยังหมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และ สื่อสารโทรคมนาคมในการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทักษะในการสืบค้น (Search Skills) ทักษะในด้านการใช้เครื่องมือติดต่อสื่อสารผ่าน ICT และ/หรือ ทักษะในการเลือกใช้อุปกรณ์อย่างเหมาะสม เป็นต้น

7) ทักษะในด้านการใช้ภาษาสากล (Second Language Skills)

หมายถึง การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะ ความรู้ และความสามารถในการใช้ภาษาที่สอง เป็นภาษาที่ไม่ใช่ภาษาแม่หรือภาษาหลักของสังคมที่ตนอาศัยอยู่ในระดับที่สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ภาษาสากลสำหรับสังคมไทยที่ถือได้ว่าสำคัญมากที่สุด คือ ภาษาอังกฤษ เพราะถือเป็นภาษาสากลที่ได้รับการนำไปใช้อย่างแพร่หลายมากที่สุดในโลกอินเทอร์เน็ต ดังนั้นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนสำหรับการเรียนรู้ในยุคสมัยหน้าจึงควรมีการเตรียมพร้อมผู้เรียนในด้านภาษาอังกฤษ

8) ความสนใจในวัฒนธรรม (Engaged with Cultures) และ ความตระหนักถึงความเป็นไปในโลก (World Awareness)

หมายถึง การปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่ใส่ใจและเห็นคุณค่าในวัฒนธรรมของตนเอง อย่างน้อยในระดับที่เพียงพอที่จะทำให้รู้จักตนเอง รู้จัก “ราก” หรือประวัติศาสตร์ของตนเองและสังคมที่

อาศัยอยู่ (Self-Identity) เพื่อสามารถเปรียบเทียบความเหมือนหรือแตกต่างกับสังคม/โลกรอบตนเองได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคแห่งโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งการเชื่อมต่อกันบนโลกสามารถเกิดขึ้นได้ภายในพริบตา ความแตกต่างทางวัฒนธรรมนับวันจะน้อยลงทุกที การที่พลเมืองในสังคมใดสามารถจะคงไว้ในวัฒนธรรมที่ดีของตนเองไว้ได้ ในขณะที่เดียวกันก็สามารถเปิดรับวัฒนธรรมและความเป็นไปในทางที่ดีของโลกภายนอกได้ก็จะทำให้สังคมนั้นมีความได้เปรียบเหนือสังคมที่ไม่รู้จักเห็นคุณค่าในวัฒนธรรมของตนเอง และคอยที่จะรับวัฒนธรรมของผู้อื่นเข้ามาเพียงทางเดียว

คุณลักษณะจำเป็นทั้ง 8 ประการของผู้เรียนในอนาคต เป็นคุณลักษณะที่สำคัญต่อการเรียนรู้ในสิ่งแวดล้อมของศตวรรษที่ 21 อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนอกจากตัวผู้เรียนเองแล้วผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเรียนรู้ ครอบครัว และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรให้ความสำคัญกับคุณลักษณะดังกล่าวเพื่อร่วมกันเตรียมความพร้อมสำหรับผู้เรียนต่อไป

แหล่งเรียนรู้เพื่อผู้เรียน 4.0

Office of the Education Council (2016: 4) ^{[ss2] (r.13)} ระบุว่าแหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ และประสบการณ์ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่เรียน ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย และสามารถทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นเครือข่าย เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ โดย Thai Health Promotion Foundation (2561) กล่าวว่าในยุคดิจิทัลเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตของประชาชนทุกช่วงวัย ตั้งแต่วัยเด็กไปจนถึงผู้ใหญ่ ซึ่งมีสมาร์ตโฟนเกือบทุกคน รวมถึงการที่รัฐบาลเดินหน้าพัฒนาโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้เข้าถึงและครอบคลุมทุกหมู่บ้านในประเทศ เพื่อลดช่องว่างในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และให้สามารถใช้งานได้สะดวกยิ่งขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาอีกหลายมิติทั้งในด้านประกอบอาชีพและการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เป็นโอกาสและความท้าทายที่สังคมไทยจะต้องเผชิญและต้องปรับตัวให้พร้อมรับกับโอกาสที่จะเข้ามาจากการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้

ทั้งนี้แหล่งเรียนรู้เพื่อผู้เรียน 4.0 สามารถจำแนกได้หลายประเภทตามความสอดคล้องบริบทของแต่ละแห่ง เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการใช้แหล่งเรียนรู้จึงจำแนกแหล่งการเรียนรู้ออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1) แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นบุคคล เช่น ครู เพื่อนในห้องเรียน เพื่อนต่างห้องเรียน เพื่อนต่างระดับ บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง คนในชุมชน เป็นต้น



ภาพที่ 1 แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นบุคคล

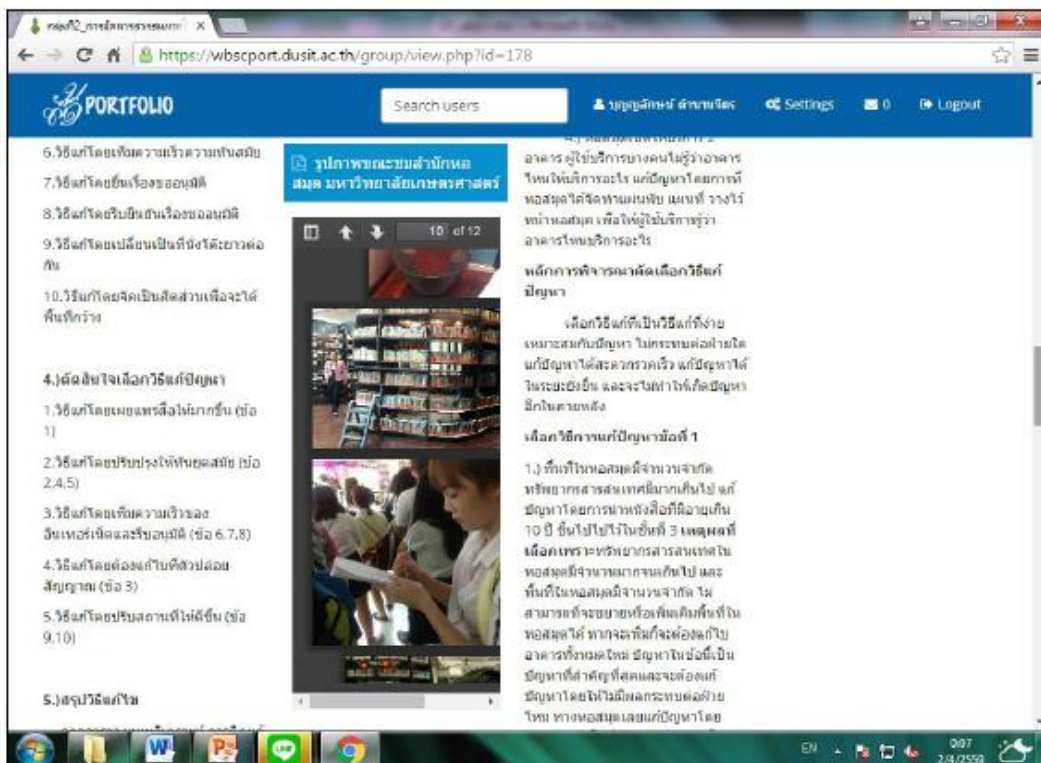
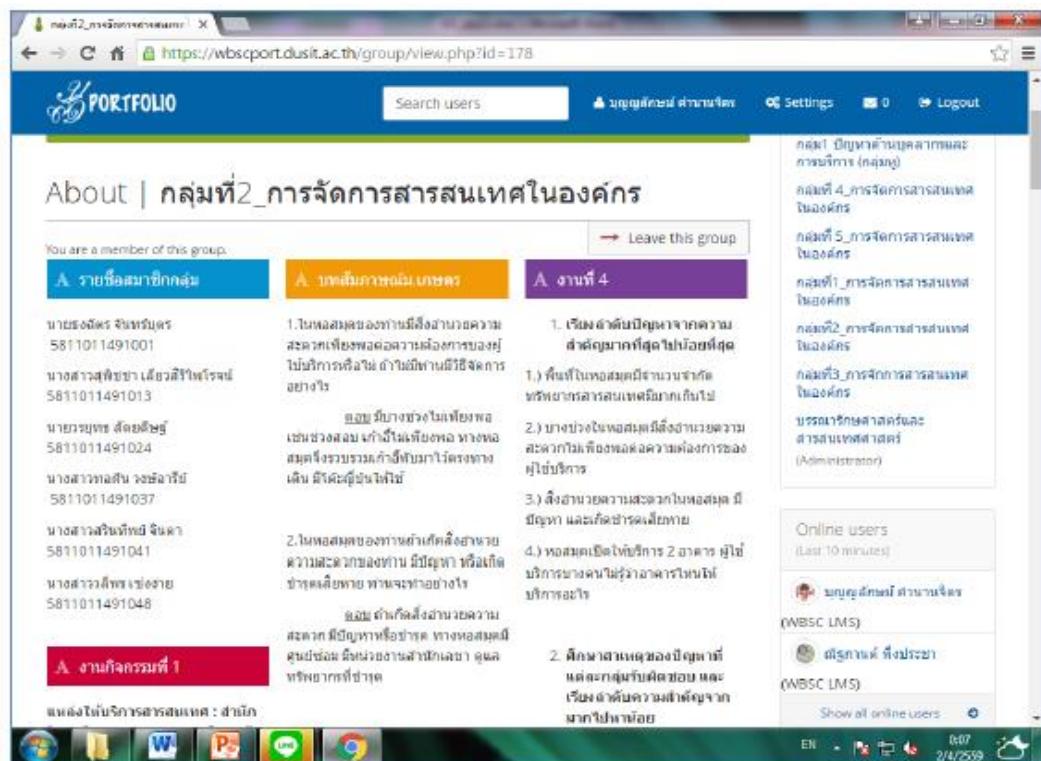
2) แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นแหล่งวิชาการ ได้แก่ สถานที่ต่าง ๆ ภายในโรงเรียนและชุมชน เช่น ห้องสมุด วัด ตลาด ร้านค้า สถานีตำรวจ สถานีอนามัย โบราณสถาน สวนสัตว์ เป็นต้น



ภาพที่ 2 แหล่งเรียนรู้ที่เป็นแหล่งวิชาการ

3) แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นแหล่งธรรมชาติ ได้แก่ ห้วย หนอง คลอง สวนสาธารณะ ป่า ต้นไม้ ไร่ ทุ่งนา อุทยานธรรมชาติ รวมทั้งสัตว์ต่าง ๆ เช่น สัตว์เลี้ยง สัตว์ป่า เป็นต้น

4) แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เช่น หนังสือ ตำรา นิตยสาร วารสาร สิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ แผ่นป๊อปปูล่า ป้ายโฆษณาต่าง ๆ รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ เสียงตามสาย เกม คอมพิวเตอร์ และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ เป็นต้น



ภาพที่ 3 แหล่งเรียนรู้ที่เป็นสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี

ปัจจุบันเน้นการใช้แหล่งเรียนรู้และนวัตกรรมใหม่ ซึ่งนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายว่า นวัตกรรมยุค Thailand 4.0 ว่าอยู่ในรูปแบบของเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยให้ความหมายของ เครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งสรุปว่าแหล่งเรียนรู้และนวัตกรรมยุค Thailand 4.0 เป็นการใช้แหล่งเรียนรู้

และนวัตกรรมใหม่ ในยุค Thailand 4.0 ซึ่งอยู่ในรูปแบบของเครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งสามารถสืบค้นแหล่งข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศได้ ทั้งที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น แหล่งเรียนรู้ภายในมหาวิทยาลัย แหล่งเรียนรู้ในชุมชน แหล่งเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน แหล่งเรียนรู้จากฐานข้อมูล หรือ เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา ^[554] เช่น Youtube, TED-Ed, <http://ed.ted.com>, Krutube, midnightuniv.org, vcharkarn.com, classroom.google.com, kahoot.com, b.socrative.com, schoology.com เป็นต้น และยังมีแหล่งเรียนรู้ที่ผ่านสื่อใหม่ในรูปแบบแอปพลิเคชัน (Application) ต่างๆ เช่น Edmodo, Thairath AR, QuickMark, ClassDojo, iTunes U, Classroom, Poll Everywhere, Read for the Blind เป็นต้น ในรูปแบบห้องเรียนออนไลน์ (Online classroom) เสิร์ชเอนจิน (Search engine) และเกมการศึกษา (Education Games) เป็นต้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่เรียน ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย และสามารถทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นเครือข่าย เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และสอดคล้องกับคุณลักษณะของการจัดการเรียนรู้กับสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

เหตุปัจจัยจัดการเรียนรู้กับสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

ทักษะการเรียนรู้และสร้างนวัตกรรมมักเป็นผลมาจากผลที่เกิดแก่ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และระบบสนับสนุน ซึ่ง Santi Jitrading (2017) ระบุว่าทักษะการเรียนรู้และการสร้างนวัตกรรมเป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี รวมทั้งมาตรฐานและการประเมินผล หลักสูตรและการสอน การพัฒนาวิชาชีพ และสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ การเรียนในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ เป็นสาขาวิชาที่เน้นทักษะอาชีพ และทักษะด้านการรู้สารสนเทศในแง่มุมต่างๆ อีกทั้งงานด้านการให้บริการสารสนเทศก็มักได้รับผลกระทบจากปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดการสารสนเทศแก่ผู้ใช้บริการสารสนเทศ ซึ่งมีลักษณะและกระบวนการจัดการเรียนการสอนดังนี้

ลักษณะของสาขาวิชาสารนิเทศศาสตร์

สารนิเทศศาสตร์เป็นศาสตร์ที่มีลักษณะเชื่อมโยงและเกี่ยวข้องกับศาสตร์อื่นๆ อย่างหลากหลาย และมีพัฒนาการมาจากหลายสาขาวิชา ซึ่งวิชาความรู้จะเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ การรวบรวม การจัดเก็บ การถ่ายทอดสารสนเทศ และการใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ มุ่งให้ผู้ผู้ใช้ได้รับประโยชน์จากความรู้หรือข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว และเป็นประโยชน์มากที่สุด โดยใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการจัดการ นอกจากนี้สารนิเทศศาสตร์ยังเป็นศาสตร์ที่ศึกษาถึงพฤติกรรมความต้องการแสวงหา การเข้าถึงสารสนเทศของมนุษย์ในบริบทต่างๆ อีกด้วย

ผลการเรียนรู้ที่ต้องการ

- 1) มีวินัย ตรงต่อเวลา และซื่อสัตย์สุจริต

- 2) มีความรับผิดชอบในการพัฒนาตนเองและสังคมอย่างต่อเนื่อง
- 3) มีทักษะในการประมวลความคิดอย่างเป็นระบบ
- 4) สามารถเข้าถึงและคัดเลือกความรู้ที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลสารสนเทศทั้งในระดับชาติและนานาชาติ
- 5) มีความสามารถในการค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลสารสนเทศ แนวคิดและหลักการใหม่ ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และใช้ข้อสรุปที่ได้ในการแก้ไขปัญหา หรืองานอื่น
- 6) สามารถศึกษา วิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงความรู้ทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์
- 7) มีความสามารถประมวล และศึกษาข้อมูล เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา และข้อโต้แย้ง รวมทั้งหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมทั้งเชิงกว้างและเชิงลึก
- 8) ใช้และติดตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และสถานการณ์โลกอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรวบรวมข้อมูล แปลความหมาย และสื่อสารข้อมูลข่าวสารและแนวคิด

เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาจากสถาบันการศึกษา ผู้เรียนต้องรอบรู้ (Mastery) มีความเชี่ยวชาญ มีทักษะ มีแนวคิดและเจตคติที่พึงประสงค์ใน 4 ประเด็น ได้แก่ 1) วิชาแกน 2) แนวคิดสำคัญของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครอบคลุมเรื่องจิตสำนึกต่อโลก ความรู้พื้นฐานด้านการเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ 3) ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ครอบคลุมทักษะการเรียนรู้และ นวัตกรรม ซึ่งรวมถึงทักษะความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ความคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) ทักษะการสื่อสาร (Communication) และทักษะการทำงานร่วมกัน (Collaboration) หรือที่เรียกว่า 4C's รวมทั้งทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี และการสื่อสาร 4) ทักษะชีวิตการทำงาน มุ่งเน้นทักษะที่เป็นที่ต้องการในยุคใหม่ เช่น ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว การชี้นำตนเอง ความเป็นผู้นำ เป็นต้น โดยมีระบบสนับสนุนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ครอบคลุมมาตรฐานและการประเมิน หลักสูตรและการสอน การพัฒนาทางวิชาชีพ และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

กลยุทธ์การสอน

- 1) จัดการเรียนการสอนที่เน้นการฝึกทักษะการสื่อสารทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียนระหว่างผู้เรียน ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง
- 2) เน้นการเรียนการสอนที่เป็น Active learning^[ss5] ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย โดยการร่วมมือระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ในการนี้ ครูต้องลดบทบาทในการสอนและการให้ข้อความรู้แก่ผู้เรียนโดยตรง แต่ไปเพิ่มกระบวนการและกิจกรรมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น และอย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์โดยการพูด การเขียน และการอภิปรายกับเพื่อน ๆ

- 3) อ่านเพิ่มเติมได้ที่ : <http://www.kroobannok.com/20651>
- 4) จัดให้มีการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง
- 5) จัดบรรยายพิเศษโดยวิทยากรภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ตรง
- 6) จัดให้มีรายวิชาโครงการ/การฝึกปฏิบัติ/การฝึกสหกิจศึกษาในสถานประกอบการ
- 7) จัดกระบวนการเรียนการสอนที่ฝึกทักษะการคิด ทั้งในระดับบุคคลและกลุ่ม เช่น สะท้อนคิด อภิปรายกลุ่ม การทำกรณีศึกษา การโต้วาที การทำโครงการ การทดลองในห้องปฏิบัติการ เป็นต้น

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้

- 1) ประเมินจากการตรงต่อเวลาของนักศึกษาในการเข้าเรียน การส่งงานที่ได้รับมอบหมาย การเข้าร่วมกิจกรรม
- 2) การรายงาน/แผนงาน/โครงการ
- 3) ใช้แบบทดสอบ/สัมภาษณ์ที่ให้นักศึกษาได้ฝึกคิดแก้ปัญหา
- 4) การรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- 5) พฤติกรรมการเรียนและการสอบ

การมีกลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้และทวนสอบว่าเกิดผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานจริง ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาจะต้องวางแผนไว้ล่วงหน้า และระบุรายละเอียดเป็นลายลักษณ์อักษรในเอกสารรายละเอียดของหลักสูตร ทั้งนี้ผู้บริหารหลักสูตรควรพิจารณาในการปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามความต้องการในสังคม ให้ผู้เรียนมีความรู้ เพื่อเรียนรู้และเข้าใจในสารสนเทศที่เป็นแนวโน้มที่น่าสนใจ ทั้งหมดนี้สามารถใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานบนแนวคิดการจัดการความรู้จากการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมให้เกิดผลการเรียนรู้ดังกล่าวกับนักศึกษาของสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต และใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ไม่ได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองแต่เพียงผู้เดียวเท่านั้น แต่ผู้สอนยังมีส่วนสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา และเป็นไปตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่ผู้เรียนวางไว้ โดยผู้สอนจะต้องเป็นผู้คอยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และคอยให้คำปรึกษา พร้อมทั้งให้คำแนะนำกับผู้เรียนในทุกขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเฉพาะการกำหนดเป้าหมายและการวางแผนการเรียนรู้ หากผู้เรียนระบุขั้นตอนดังกล่าวได้ไม่ถูกต้องอาจจะส่งผลทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเรียนรู้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้

หลักการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการสอนแบบ LT

แนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคการสอนแบบร่วมมือ (Learning Together : LT) เป็นวิธีการสอนอีกแบบหนึ่งซึ่งกำหนดให้นักเรียนที่มีความสามารถต่างกันสามารถทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ซึ่งปกติจะมี 4 คน โดยแต่ละความรู้ ความสามารถ แต่ละคนจะช่วยกันทำงานประสบความสำเร็จแล้วส่งผลงานพร้อมกันนำเสนอกับผู้สอน โดยแต่ละคนมีหน้าที่ คือ สมาชิกคนที่ 1 : ศึกษาคำสั่งหรือขั้นตอนในการดำเนินงาน

สมาชิกคนที่ 2: บันทึกขั้นตอนหรือรายละเอียดของข้อมูล สมาชิกคนที่ 3 : หาคำตอบ และสมาชิกคนที่ 4: ตรวจสอบคำตอบ

ลักษณะและองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Tisana Khammani. 2014: 101-102) [ss6]
มีลักษณะดังนี้

1) การพึ่งพาอาศัยและเกื้อกูลกัน (Positive Interdependence) กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือจะต้องมีความตระหนักว่าสมาชิกกลุ่มทุกคนมีความสำคัญและความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ในขณะที่เดียวกันสมาชิกแต่ละคนจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อกลุ่มประสบผลสำเร็จ ดังนั้นผู้เรียนแต่ละคนต้องรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนเอง เป็นการพึ่งพากันเชิงผลลัพธ์ คือ การพึ่งพากันในด้านการได้รับผลประโยชน์จากความสำเร็จของกลุ่มร่วมกัน ซึ่งความสำเร็จอาจจะเป็นผลงานหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มก็ได้ ซึ่งต้องจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีเป้าหมายร่วมกันจึงจะเกิดแรงจูงใจให้มีการพึ่งพาซึ่งกันและกัน นอกจากนี้สมาชิกทุกคนมีการใช้วัสดุอุปกรณ์ร่วมกัน มีการมอบหมายบทบาทหน้าที่ในการทำงานโดยให้แต่ละคนพึ่งพากันเชิงวิธีการ คือ การพึ่งพากันในด้านกระบวนการทำงาน เพื่อให้งานกลุ่มสามารถบรรลุได้ตามเป้าหมาย ถ้าสมาชิกคนใดคนหนึ่งทำงานของตนไม่สำเร็จก็จะทำให้สมาชิกคนอื่นไม่สามารถทำงานส่วนที่ต่อเนื่องได้ เพราะทุกคนต้องนำข้อมูลมารวมกันจึงจะสามารถทำให้งานสำเร็จ

2) การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างสมาชิกในกลุ่ม (Face-to-face interaction) เป็นการจัดผู้เรียนเข้ากลุ่ม ในลักษณะคละกันทั้งเพศ อายุ ความสามารถ ความสนใจหรืออื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และความสำเร็จของกันและกันโดยการช่วยเหลือสนับสนุน กระตุ้น ยกย่อง ความมานะพยายามของกันและกัน การปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มมีผลตามมา คือ มีกิจกรรมทางปัญญาและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเกิดขึ้นโดยอธิบายว่าจะสามารถแก้ปัญหาอย่างไร หรืออธิบายสิ่งที่เรียนรู้อยู่ในปัจจุบันเชื่อมโยงกับสิ่งที่เรียนมาแล้วอย่างไร ลักษณะและรูปแบบทางสังคมมีโอกาสดังเกิดขึ้นได้จากการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความรับผิดชอบกับกลุ่มเพื่อน มีการตอบสนองด้วยคำพูด เป็นข้อมูลย้อนกลับให้กับสมาชิกในกลุ่มรวมทั้งปฏิสัมพันธ์จะช่วยให้งานสำเร็จและเมื่องานเสร็จก็จะทำให้สมาชิกแต่ละคนได้รับความรู้

3) ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน (Individual Accountability) สมาชิกในกลุ่มการเรียนรู้ทุกคนต้องมีหน้าที่รับผิดชอบและพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ไม่มีใครที่จะได้รับประโยชน์โดยไม่ทำหน้าที่ของตน ดังนั้นต้องมีการประเมินย้อนกลับให้กับกลุ่มเพื่อไม่ให้สมาชิกทำงานซ้ำซ้อนกัน เป็นการพิจารณาให้แน่ใจว่าสมาชิกทุกคนรับผิดชอบต่องาน โดยดูจากคะแนนสอบของผู้เรียนแต่ละคน หรือสุ่มเลือกถามจากสมาชิกคนใดคนหนึ่งของกลุ่ม และนอกจากนี้ยังเป็นการตรวจสอบการเรียนรู้เป็นรายบุคคล โดยให้สมาชิกทุกคนรายงานหรือมีโอกาสดังแสดงความคิดเห็นโดยทั่วถึง ตรวจสอบสรุปผลการเรียนรายบุคคลหลังจบบทเรียน เพื่อเป็นการประกันว่าสมาชิกทุกคนในกลุ่มรับผิดชอบทุกอย่างร่วมกับกลุ่ม ทั้งนี้สมาชิกทุกคนในกลุ่มจะต้องมีความมั่นใจและพร้อมที่จะได้รับการทดสอบเป็นรายบุคคล

4) การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interpersonal and Small group Skill) หรือทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม หรือบางทีเรียกว่าทักษะทางสังคม (Cooperative social skills) การเรียนรู้แบบร่วมมือจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยทักษะที่สำคัญ ๆ หลายประการ เช่น

ทักษะทางสังคม ทักษะการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการสื่อสาร และทักษะการแก้ปัญหาขัดแย้ง รวมทั้งการเคารพ ยอมรับและไว้วางใจกันและกัน ซึ่งผู้สอนควรสอนและฝึกฝนผู้เรียนก่อนเริ่มต้นทำกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้ได้ดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย นอกจากนี้ผู้เรียนต้องใช้ทักษะความร่วมมือในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งได้แก่ ทักษะการสื่อความหมาย สามารถสื่อความได้อย่างแม่นยำไม่กำกวม การแบ่งปัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การร่วมมือกัน การมีทักษะทางสังคม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความเป็นผู้นำ รู้จักตัดสินใจ สามารถสร้างความไว้วางใจ และรู้จักติดต่อสื่อสาร โดยผู้สอนควรจัดสถานการณ์ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5) กระบวนการกลุ่ม (Group Processing) จะต้องมีการวิเคราะห์กระบวนการทำงานของกลุ่ม เพื่อช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มเป็นยุทธวิธีหนึ่งที่ส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มตั้งใจทำงานเพราะรู้ว่าจะได้รับข้อมูลป้อนกลับ และช่วยฝึกทักษะการรู้คิดหรืออภิปัญญา (Metacognition) จนสามารถประเมินการคิดและพฤติกรรมของตนเองที่ได้กระทำ

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือจะขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งไม่ได้ ซึ่งเมื่อนำองค์ประกอบทั้ง 5 มาจัดการเรียนรู้ในรายวิชาการจัดการสารสนเทศและความรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น กล้าพูด คิดวิเคราะห์เป็น สามารถโต้ตอบได้อย่างมีเหตุผล ส่งผลต่อทักษะการดำรงชีวิตในสังคม และสามารถทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน

บทสรุป

จากข้อมูลข้างต้นการเรียนรู้การใช้เทคนิคการสอนแบบร่วมมือ (Learning Together : LT) จากแหล่งเรียนรู้และนวัตกรรมยุค Thailand 4.0 เพื่อพัฒนาความสามารถการทำงานเป็นทีมเป็นเทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบหนึ่งที่คุณสอนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ โดยเลือกกระบวนการหรือขั้นตอนในการจัดการความรู้เฉพาะที่สำคัญ และสามารถบูรณาการเข้ากับกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถมีการเรียนรู้แบบร่วมมือและมีทักษะในการทำงานเป็นทีม นิยมใช้กันมากในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้เพื่อหาวิธีแก้ปัญหาให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียน การใช้ชีวิตประจำวันของผู้เรียน โดยผู้เรียนร่วมกันตัดสินใจสิ่งที่ต้องการแสวงหาความรู้ และรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นทีมภายในกลุ่มของผู้เรียน โดยผู้สอนคอยเป็นผู้ชี้แนะแนวทาง ส่งผลให้ผู้เรียนมีรับผิดชอบในการเรียนด้วยตนเอง กระตือรือร้นเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้และทักษะด้วยตนเอง ร่วมมือกันแบ่งหน้าที่ในการทำงานตามที่ได้รับมอบหมายตามประเด็นที่สมาชิกในกลุ่มสนใจ เป็นการบูรณาการทั้งความรู้ ทักษะคิด และทักษะของผู้เรียน ให้เกิดความสำเร็จในการศึกษาและการปฏิบัติงาน จุดเด่นของความสามารถในการทำงานเป็นทีม ได้แก่ ความสามารถในการสร้างความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและรักษาสัมพันธภาพกับสมาชิกในทีม นอกจากนี้พฤติกรรมระดับกลุ่มจะเกี่ยวข้องกับโครงสร้างของกลุ่ม การสื่อสาร ภาวะผู้นำ วิธีการตัดสินใจของกลุ่ม ความขัดแย้ง และการใช้อำนาจในกลุ่ม ตลอดจน

ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงพฤติกรรมของบุคคลให้สามารถทำงานเป็นทีม ได้รับการยอมรับจากกลุ่ม ส่งผลให้สมาชิกต้องปฏิบัติตามบรรทัดฐานของกลุ่มและเปลี่ยนแปลงตัวเองให้ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Dichitchai Mettarikanon and Suthanya Doung-In. (2016). *Professional Qualification Standard for Information Professional Certification in the 21st century*, in Proceedings of the national Conferences on Information Science Education in Thailand, on November 17-19, 2016. Songkhla: Prince of Songkla University, Pattani Campus, and the School of Information Science Walailak University. [In Thai]
- Johnson, D.W. & Johnson R. T. (1991). *Learning together and alone*. Englewood Cliffs NJ, Prentice-Hall.
- Office of the Education Council. (2016). Education in Thailand: An OECD-UNESCO Perspective. *National Policies for Education*, OECD Publishing, Paris.
- Office of the Education Council. (2017). *The National Education Plan 2017-2036*. Bangkok: Ministry of Education. [In Thai]
- Paisan Suwannoi. (2017). Research Based Learning: Research into Research Universities. *Journal of Education Khonkaen University*, 29(3-4), 16-26. [In Thai]
- Prince of Songkla University, Pattani Campus, and the School of Information Science Walailak University. (2016). *Proceedings of the national Conferences on Information Science Education in Thailand, 2nd, November 17-19, 2016, Professional Qualification Standard for Information Professional Certification in the 21st century*, Songkhla: Prince of Songkla University, Pattani Campus, and the School of Information Science Walailak University. [In Thai]
- Santi Jitradinda. (2017). *Instructional design based on Active Learning*. Bangkok: Suan Dusit University. [In Thai]
- Tisana Khammani. (2014). *Instructional Design: Knowledge for Effective Learning Process*. Bangkok: Chulalongkorn University. [In Thai]
- Thai Health Promotion Foundation. (2018). *Learning to digital in Thailand 4.0*. Retrieved from <http://www.thaihealth.or.th/Content/35266-การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล%20สู่%20Thailand%204.0.html> [In Thai]
- Thanomporn Laohajatsang. (2018). *21st Century Skills for CMU Faculty Development*. Chiang Mai: Chiang Mai University. [In Thai]

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์ วิภาวิน และ รองศาสตราจารย์ ดร.จุฑารัตน์ ศรารณะวงศ์ ที่กรุณาให้เกียรติวิพากษ์หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปีพุทธศักราช 2561 มหาวิทยาลัยสวนดุสิต อันนำมาซึ่งแรงบันดาลใจในการพัฒนา หลักสูตรให้มีความทันสมัย และเป็นแนวทางในการเขียนบทความวิชาการเพื่อพัฒนางานวิจัยที่นำ เทคนิคการสอนแบบร่วมมือ (Learning Together : LT) มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตที่ตอบโจทย์การจัดการข้อมูลในห้องสมุดและองค์กรดิจิทัล ขอบคือนักศึกษา หลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ที่อนุเคราะห์ ภาพประกอบ